

Ponedjeljak 09.07.2018. 17:12

rts.rs, Vestionline

Na Kosovu pronađena gljiva retka u svetu

Tim makedonskih mikologa pronašao je na Kosovu Zeus olympius – vrstu gljive za koju se do sada znalo da postoji samo u dve zemlje u svetu. U proleće ove godine, gljiva je pronađena na jednom lokalitetu u Prevali u sklopu Nacionalnog parka "Šar planina", na oko 1.600 metara nadmorske visine.

Reč je o području obraslom prirodnom, netaknutom šumom bosanskog bora (*Pinus leucodermis*), koji je endemična balkanska vrsta.

Zeus olympius prvi put je otkrivena 1986. godine na Olimpu u Grčkoj, a 2012 godine registrovana je i na planini Pirin u Bugarskoj.

Plodna tela ove vrste gljive su u početku okrugle crne ljuske koje se pojavljuju ispod kore drveta. Kad sazru, plodna tela probiju koru, ljuska se deli na sitne crne zube koji okruže narandžasto do zlatno obojeni disk, čije dimenzije se kreću od 0,2 do pet milimetara u pečniku.

Gljiva raste u malim grupama na mrtvim delovima grančica bosanskog bora. Ova vrsta je deo Globalne inicijative za gljive na crvenoj listi (Global Fungal Red List Initiative), gde je ocenjena kao "potencijano kritično ugrožena".

Tim makedonskih mikologa predvođenih profesorom Mitkom Karadelevim sa Prirodno-matematičkog fakulteta u Skoplju otkrio je i identifikovao gljivu, u okviru njihovog pionirskog projekta "Gljive Kosova: izrada popisa gljiva i preliminarnu crvenu listu kao i predlaganje značajnih područja za gljive na Kosovu".

Projekat traje od 1. marta 2017. godine do 31. avgusta 2018, i finansiran je od strane Fondacije Rafoord iz Engleske.

Do sada su gljive na Kosovu proučavane veoma oskudno, i postojali su samo neki službeno objavljeni naučni podaci.

Kao rezultat pomenutog projekta, dobijeni su podaci o 380 različitih vrsta gljiva ili 769 podataka o gljivama, koje su deo baze Gljiva Kosova (Fungi od Kosova), posebno kreirane za tu svrhu i dostupne onlajn.

Lista, sastavljena prema kriterijuma IUCN-a (Međunarodne unije za očuvanje prirode), predstavljaće osnovu za pripremu zvanične crvene liste gljiva kao i zakonskih propisa o zaštiti gljiva.

Značajna područja za gljive su određena na temelju prisustva retkih i ugroženih vrsta gljiva, bogatstva i mikološkog značaja samog staništa.

Lista i Značajna područja za gljive biće ključne za očuvanje gljiva s obzirom na prekomernu eksploataciju, fragmentaciju i uništavanje staništa gljiva.